

[Æltkær.]

Skolelovens Tilblivelse, er det glædeligt at se den Iver og Forstaaelse, som Partiet Venstre viser i det praktiske Liv i Sogneraadene ved Gennemførelsen af et forbedret Skolevæsen paa Landet.

I Skolelovens § 2, 2det Stykke, gives der Ret for Landsbyskoler til at oprette et Præliminærkursus med afsluttende Præliminæreksamen. Et saadant Kursus kan sikkert ikke gennemføres paa mindre end 3 Aar, naar Børnene skal gennemgaa det paakrævede Pensum og afslutte med en tilfredsstillende Eksamen; men da Kursuset ikke kan paabegyndes, før den almindelige obligatoriske Skolegang er afsluttet, altsaa naar Børnene er 14 Aar, vil Børnene være fyldt 17 Aar, naar de faar deres Eksamen, hvilket forekommer mig at være et Aar for sent. Realeksamen opnaas almindeligvis, naar Børnene er 16 Aar, og da disse Eksaminer, Præliminæreksamen og Realeksamen, er ret ligestillede, kan det synes som en Uret mod Børnene fra Landsbyskolen, at de skal være et Aar ældre, naar de faar deres Eksamen, og ved deres eventuelle fortsatte Uddannelse være det Aar bag- efter deres Kammerater fra Realskolen.

Fra Lovgivningsmagtens saavel som fra de overordnede Skolemyndigheders Side maa de Skoler, der ønsker at lægge en Eksamensskole paa deres almindelige Skolevæsen, opmuntres og støttes efter bedste Evne. Jeg vil derfor gerne henstille til den højtærede Undervisningsminister at se med sædvanlig Velvilje og Imødekommenhed paa Andragender fra Kommuner, der søger Dispensation fra Loven og ønsker at begynde deres Præliminærkursus ved Børnenes fyldte 13de Aar, saaledes at de bliver jævnaldrende med Realisterne ved Eksamensafslutningen.

Det ærede Medlem Hr. Viggo Nielsen var forleden inde paa nogle Betragtninger over det kommunale Arbejde i Sognekommunerne, og jeg kan give det ærede Medlem Ret i en stor Del af disse Betragtninger. Dog vil jeg mene, at et Lovbud eller lignende om Ansættelse af Kontorister til Udførelse af Kontorarbejdet for Sogneraadformændene vil være meget uheldigt. Hvert enkelt Sogneraad vil sikkert bedst selv kunne vurdere, naar det Tidspunkt er inde, da det vil være ønskeligt at antage kontoruddannet Medhjælp. Kommunernes Selvstyre skulde nødig gøres ringere. Det store Kontorarbejde, som især i de sidste 5 Aar er paalagt Sogneraadene af Lovgivningsmagten, og som særlig har ramt de Sogneraadformænd, der ikke har kontor-

uddannet Medhjælp, er i det store og hele klaret paa en smuk og beundringsværdig Maade. At der har været enkelte Undtagelser, er ikke noget nyt, det kommer der under alle Livets Forhold. Mange af disse Sogneraadformænd, som altsaa har dannet Undtagelser, er sikkert hæderlige Mænd, men de har savnet Overblik, Ordenssans og Selvkritik. Men det Ansvar, som de har paataget sig, har de og skal have, saa længe de har Hvervet.

De forskellige Amters Forhold til deres respektive Sognekommuner spiller en meget stor Rolle. Naar vi i Sorø Amt har været saa godt som forskaanet for disse kedelige Overraskelser med Konstatering af Underskud i Sogneraadenes Kasser, beror dette i høj Grad paa den vejledende Gerning, Amtets Tjenestemænd lige fra Amtmanden og Amtsfuldægtigene til Kontoristerne søger at udøve over for de sognekommunale Styrelser i Amtet, ligesom den effektive talmæssige og kritiske Revision af Sognekommunernes Regnskaber betyder uhyre meget, idet de uskyldige Fejlposteringer som Regel opdages det første Aar. Fejlen er sket. Desuden har vi i Amtsrådet ansat en Regnskabskonsulent, der staar til Tjeneste for Sognekommunerne, naar de maatte ønske det. Disse Forholdsregler fra Amtets Side i Forbindelse med erfarne og dygtige Sogneraadformænd har altsaa bevirket, at den kommunale Forvaltning i dette Amt ikke er saa daarlig, som det ærede Medlem Hr. Viggo Nielsen vilde mene den i Almindelighed er.

Et andet Spørgsmaal i Forbindelse med det sognekommunale Arbejde, som jeg kort vil berøre, angaar Loven om den fælleskommunale Udligningsfond af 14. April 1937. Selve Lovens skatteudjævrende Karakter kan jeg beundre, men naar Loven sættes i Kraft lige midt i et Regnskabsaar, virker det meget generende for Kommunerne i deres Regnskabsførelse, og den højtærede Indenrigsminister har blandt Kommunalråd faaet mange bitre Modstandere af den Grund. Jeg vil gerne henstille til den højtærede Indenrigsminister, at Skemaerne til Kommunernes Aarsregnskab udsendes til Sognekommunerne saa betids, at Sogneraadene kan faa tilstrækkelig Tid til Affattelse af Regnskabet, saaledes at det kan afleveres rettidigt til Amtsrevisionen — det har hidtil skortet lidt her.

Endelig vil jeg gerne i Anledning af Trafikkommissionens nære Afslutning af Arbejdet og dermed følgende Afgivelse af Beretning og Indstilling henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa Statens